

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžk/32/2019
Identifikačné číslo spisu: 3017200154
Dátum vydania rozhodnutia: 24.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3017200154.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Mališovej a JUDr. Igora Belka, v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): ORVA color s.r.o., IČO: 44 786 093, so sídlom Bojnická cesta II. 400/12, Prievidza, právne zastúpeného: Advokátska kancelária UHAL s.r.o., so sídlom Štefana Moyzesa 9877/43, Zvolen, proti žalovanému: Okresný úrad Trenčín, odbor výstavby a bytovej politiky, so sídlom Hviezdoslavova 3, Trenčín, za účasti: 1/ Ing. arch. W. Q., bytom Z. XXX, 2/ A. K., bytom W..G.. M. XXX/X, Z., 3/ F. K., bytom E.. S.. T. XX/XX, Z., 4/ C. X., bytom A..X.. Š. XX/X, Z., 5/ O. S., bytom D. XXXX/XX, Z., 6/ U. J., bytom O..M.. J. X, Z., 8/ K. J., bytom J. XXX/XX, Z., 9/ O. J., X. XXX/X, Z., 10/ X. J., I. XXXX/XX, I., 11/ E. J., J. XXX/XX, Z., účastníci v 8. - 11. rade ako právni nástupcovia po zomrelom účastníkovi Ing. K. J., narodenom dňa XX.XX.XXXX, zomrelom dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom O., 12/ Ing. U. J., bytom I. XX, Z.-I., 13/ Mesto Prievidza, so sídlom Nám. slobody 14, Prievidza, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. OU-TN-OVBP2-2017/006419-002/Ka zo dňa 24.02.2017, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/37/2017-72 zo dňa 20.02.2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/37/2017-72 zo dňa 20.02.2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I. Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Mesto Prievidza, ako orgán verejnej správy prvej inštancie, rozhodnutím č. sp. 2.4.2-07-216-2016(2.4.3-07-220-2015 (226-2014, 134-2013, 2031-2012) zo dňa 23.06.2016 podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b) v spojení s § 88a ods. 2 zákona č. 50/1967 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) nariadil žalobcovi ako vlastníkovi stavby odstránenie stavby „skladovacie regály“ SO 01, SO 02, SO 03, SO 04, SO 05, SO 06 na pozemkoch parc. č. 3690/4, 3690/1 v k. ú. Z. (ďalej len „stavba“) a pri odstránení stavby mu uložil povinnosť dodržať uvedených 13 podmienok.

2. O odvolaní žalobcu voči prvoinštančnému rozhodnutiu rozhodol žalovaný rozhodnutím č. OU-TN-OVBP2-2017/006419-002/Ka zo dňa 24.02.2017, ktorým podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku odvolanie žalobcu odmietol a rozhodnutie orgánu verejnej správy prvej inštancie potvrdil.

II. Konanie na krajskom súde

3. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa ustanovenia § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S. s. p.“ alebo „Správny súdny poriadok“) zamietol žalobu žalobcu na preskúmanie rozhodnutia žalovaného ako nedôvodnú. Náhradu trov konania nepriznal krajský súd žiadnemu z účastníkov konania.

4. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajský súd uviedol, že má za nesporné, že žalobca má na svojom pozemku celkovo 6 skladových regálov, ktoré sú prestrešené, a podľa predloženej fotodokumentácie aj napojené na sieť. Aj podľa názoru správneho súdu sú regály z architektonického aj funkčného hľadiska prepojené a tvoria celok, majú spoločné prekrytie stropných konštrukcií, spoločné oplechovanie strešnej konštrukcie vrátane odvodu dažďových vôd, čo si bez pochybností vyžadovalo úpravu podkladu. Realizácia uvedeného projektu žalobcu si vyžadovala napojenie na príslušné, spevnené plochy a následne na dopravné vybavenie územia tak, ako uzavrel stavebný úrad.

5. V ďalšom uviedol, že z hľadiska definičného vymedzenia stavby je v stavebnom zákone jedným zo základných definičných znakov buď pevné spojenie so zemou alebo to, že si osadenie konštrukcie vyžaduje úpravu podkladu. V predmetnej právnej veci žalovaný konštatoval, že vzhľadom na výšku regálov bola potrebná takáto úprava podkladu, čím bol naplnený definičný znak stavby. Za tejto situácie potom nie je potrebná existencia pevného spojenia konštrukcie so zemou. V danej veci však z fotodokumentácie vyplynulo, že regály sú pripojené na sieť, čo súčasne predstavuje jeden zo zákonom predpokladaných spôsobov pevného spojenia so zemou (§ 43 písm. c) stavebného zákona). Okrem toho ide priestorovo sústredené zastrešené priestory určené na ochranu vecí. S poukazom na uvedené sa správny súd v plnom rozsahu stotožnil so závermi správnych orgánov ohľadne povahy predmetných skladovacích regálov ako stavby tak, ako uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia prvostupňový správny orgán a následne sa s nimi stotožnil aj žalovaný. Okrem toho správny súd zdôraznil, že v podanej správnej žalobe je opakovane poukazované na to, že sporné regály sú hnutelnou vecou v zmysle občianskeho zákonníka, a teda nemôžu byť stavbou.

6. V tejto súvislosti správny súd uviedol, že občiansky zákonník (napriek tomu, že používa aj pojem stavba) nevymedzuje, čo to stavba je. Je judikatúrou ustálené, že pre oblasť občianskeho práva nemožno použiť pre výklad tohto ustanovenia v občianskoprávných vzťahoch len vymedzenie stavby v zmysle stavebného zákona. Pojmy hnutelná, nehnuteľná vec ako aj stavba v zmysle občianskeho práva a stavba v zmysle verejného práva, konkrétne stavebného zákona, sú autonómne pojmy, ktoré nie je možné bez ďalšieho stotožňovať. Môže nastať situácia, keď aj vec, ktorá je v zmysle občianskeho práva hnutelnou vecou, môže byť v zmysle stavebného zákona stavbou. Mal za to, že nie je preto pre posúdenie veci zásadné, či predmetné skladovacie regály sú hnutelnou vecou v zmysle civilného hmotného práva.

7. V ďalšom krajský súd poznamenal, že výkon práva žalobcu nemôže byť realizovaný na ujmu výkonu práva iných osôb, napríklad vlastníkov susediaceho pozemku. Krajský súd uznal, že obťažovanie nad mieru prípustnú pomerom (aj hlukom, alebo inými emisiami) je civilnoprávny nárok, avšak povinnosť pri realizácii stavby prihliadnuť na pohodu bývania vyplýva aj z vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 532/2002 Z. z. Ustálil, že ak teda žalovaný zohľadňoval pri svojom rozhodovaní aj tento aspekt veci, konal správne.

8. Správne bol vyhodnotený aj súlad stavby s územným plánom mesta, resp. jeho časti tak, ako to vo svojom rozhodnutí uviedol žalovaný, na argumentáciu ktorého v tejto otázke v celom rozsahu krajský súd odkázal. Pre úplnosť dodal, že v zmysle Metodického usmernenia Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odboru štátnej stavebnej správy a územného plánovania k vydávaniu záväzných stanovísk obcí ako dotknutých orgánov v správnych konaniach podľa stavebného

zákona, ak je obec stavebným úradom a konanie sa týka stavby alebo pozemku na jej území, nevykonáva funkciu dotknutého orgánu podľa § 140a ods. 1 písm. b) stavebného zákona a tým, že skutočnosť, že Mesto Prievidza vydalo pre ohlásenie drobných stavieb stanovisko, ktoré nazvalo „záväzným“ na uvedenom nič nemení.

9. Správny súd vyslovil názor, že správne orgány vyhodnotili všetky podstatné skutočnosti v súlade so zákonom a dospeli k správnym skutkovým a právnym záverom ohľadne charakteru regálov ako stavby podľa § 43 a nasl. stavebného zákona, ktorá podlieha povoľovaciemu konaniu. Okrem toho správny súd uviedol, že v zmysle ust. § 55 stavebného zákona je koncepcia nastavená tak, že stavebné povolenie sa vyžaduje v zásade pri stavbách každého druhu bez zreteľa na ich stavebnotechnické vyhotovenie. V zmysle uvedeného je potom potrebné povolenie na stavbu vždy, pokiaľ zákon neustanovuje inak. Žalobca nepreukázal a nebolo v konaní ani zistené, že sa v danej veci jednalo o takúto výnimku.

10. Dodal, že ak by aj v predmetnej právnej veci malo ísť o drobnú stavbu, bolo povinnosťou stavebníka, aby ju zákonom určeným spôsobom oznámil stavebnému úradu, a to pred jej realizáciou.

11. Ustálil, že aj pre odstránenie stavby je zákonom stanovený postup, pričom úplné odstránenie pôvodných stavebných regálov stavebník spoľahlivo nepreukázal. Krajský súd konštatoval, že to, či boli vykonané na týchto regáloch zmeny nemá pre posúdenie veci zásadný význam. Podstatným je, že v čase rozhodovania správnych orgánov sa na pozemku nachádzalo 6 funkčne a technicky prepojených regálov, spojených trapézovým prestrešením, pri ktorých bolo zistené napojenie na siete ako aj príľahlé pozemky. Taktiež je bez právneho významu, že pôvodné regály označené ako SO 04, SO 05, SO 06 boli stavebnému úradu ohlásené v roku 2007 ako drobná stavba. Uvedené nevytvára prekážku, aby veci nemohli byť na základe skutočne zisteného stavu (najprv v rámci štátneho dozoru a neskôr miestnym zisťovaním) posúdené odlišne, najmä ak medzičasom došlo k spojeniu do funkčného celku s inými regálmi.

12. Krajský súd sa nestotožnil s námietkou žalobcu ohľadne nepreskúmateľnosti žalobou napadnutého rozhodnutia. Žalovaný dal vo svojom rozhodnutí jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky základné odvolacie dôvody uplatnené žalobcom. Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, čo považoval pre posúdenie veci za rozhodujúce, je z neho zrejma jeho úvaha, skutkové ako aj právne závery. S poukazom na uvedené správny súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom a správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol.

III. Konanie na kasačnom súde

13. Rozsudok napadol sťažovateľ kasačnou sťažnosťou z dôvodu, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.).

14. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal nesprávny procesný postup stavebných orgánov a nezákonnosť ich rozhodnutí. Argumentáciu krajského súdu v napadnutom rozsudku považoval za nedostatočnú s tým, že s niektorými námietkami žalobcu sa krajský súd podľa sťažovateľa vôbec nevysporiadal. Mal za to, že skladovacie regále sú v súlade s územným plánom a verejným záujmom, pričom argumentáciu správneho súdu ohľadom posúdenia regálov ako stavby považoval sťažovateľ za nesprávnu.

15. Sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok, pretože odstránenie skladovacích regálov by pre sťažovateľa znamenalo zásah do podnikateľskej činnosti, najmä finančnú škodu.

16. Záverom žiadal, aby kasačný súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

17. Žalovaný sa k podanej kasačnej sťažnosti vyjadril v podaní zo dňa 04.05.2019, v ktorom uviedol, že sa plne stotožňuje s právnym názorom krajského súdu a pridrižiava sa svojho vyjadrenia k žalobe zo dňa

14.08.2017. Navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol. Vo vzťahu k návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti uviedol, že sťažovateľ v odôvodnení návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku krajského súdu neuviedol žiaden konkrétny dôvod podložený dôkazmi, že výkonom napadnutého rozhodnutia mu hrozí závažná ujma, či značná škoda alebo iný nenapraviteľný následok, preto navrhol nepriznať odkladný účinok kasačnej sťažnosti vo vzťahu k rozsudku krajského súdu.

IV. Právny názor NS SR

18. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podali sťažovatelia včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.), je prípustná (§ 439 S.s.p.) a bola podaná oprávneným subjektom (§ 442 ods. 1 S.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru o potrebe zrušiť napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 462 ods. 1 S.s.p.) Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 24. novembra 2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

19. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu proti rozhodnutiu žalovaného č. OU-TN-OVBP2-2017/006419-002/Ka zo dňa 24.02.201, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie orgánu verejnej správy prvej inštancie č. sp. 2.4.2-07-216-2016(2.4.3-07-220-2015 (226-2014, 134-2013, 2031-2012) zo dňa 23.06.2016, ktorým sa podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b) v spojení s § 88a ods. 2 stavebného zákona žalobcovi nariadilo odstránenie stavby, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako kasačný súd, preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a orgánu verejnej správy prvej inštancie, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 97 S.s.p., ak tento zákon neustanovuje inak, správny súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

20. Zo súdneho spisu kasačný súd zistil, že dňa 08.07.2019 bolo krajskému súdu na jeho žiadosť doručené uznesenie Okresného súdu Prievidza sp. zn. 6D31/2018-55 zo dňa 04.09.2018, ktorým notárka Mgr. Ivona Žilíková, poverená funkciou súdneho komisára, schválila dohodu dedičov o vyporiadaní dedičstva po poručiteľovi Ing. K. J.. Poručiteľ, ktorý bol účastníkom konania vedenom pred krajským súdom pod spisovou značkou 13S/37/2017 zomrel dňa XX.XX.XXXX. Krajský súd v predmetnej veci meritorne rozhodol rozsudkom dňa 20.02.2019.

21. Kasačný súd dáva do pozornosti, že Správny súdny poriadok v ustanovení § 97 upravuje podmienku skúmania procesných podmienok správnym súdom. Správny súd je povinný skúmať procesné podmienky v ktoromkoľvek štádiu správneho súdneho konania. Ustanovenie § 97 má povahu generálneho procesného ustanovenia týkajúceho sa skúmania procesných podmienok. V zásade teda platí, že správny súd danosť alebo nedanosť procesných podmienok skúma ex officio, a to v ktoromkoľvek štádiu konania. Procesné podmienky predstavujú základné procesné predpoklady, aby mohol správny súd autoritatívne rozhodnúť vo veci samej. Procesné podmienky sú také vlastnosti, ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ správneho súdneho konania. Existencia a splnenie procesných podmienok sú predpokladom poskytnutia súdnej ochrany právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a v ďalších veciach ustanovených Správnym súdnym poriadkom (§ 2 SSP, čl. 1 C.s.p. v spojení s § 5 ods. 1 S.s.p.). Procesná podmienka je podmienka, pri ktorej absencii nemôže správny súd meritorne rozhodnúť, ale konať vo veci môže.

Kedykoľvek v priebehu konania správny súd zistí nedostatok procesnej podmienky, postupuje v konaní v závislosti od toho, či ide o odstrániteľný alebo neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak ide o odstrániteľnú vadu konania spôsobenú nedostatkom procesnej podmienky, musí správny súd využiť všetky procesné možnosti na to, aby nedostatok procesnej podmienky odstránil.

22. Medzi procesné podmienky na strane účastníka konania zaraďujeme okrem iného procesnú subjektivitu. Procesnú subjektivitu definuje Správny súdny poriadok v ustanovení § 35, pričom procesná subjektivita vyjadruje spôsobilosť byť účastníkom konania. Z hľadiska začlenenia procesnej subjektivity medzi odstrániteľné alebo neodstrániteľné podmienky konania je rozhodujúci okamih, keď prišlo k strate procesnej subjektivity. Môžeme konštatovať, že pokiaľ strata procesnej subjektivity nastane v začatom konaní, spravidla pôjde o odstrániteľnú vadu konania, pretože správny súd v zásade pokračuje v konaní s jej právnymi nástupcami. Na splnenie tejto procesnej podmienky musí správny súd prihliadať v ktoromkoľvek štádiu konania. Pokiaľ zistí, že nie je splnená podmienka procesnej spôsobilosti, urobí vhodné opatrenia na jej odstránenie.

23. Platí, že ak je účastníkom konania (žalobcom) fyzická osoba, ktorá zomrie v už začatom konaní, táto stratí procesnú subjektivitu. Ak je predmetom konania preskúmanie rozhodnutia o nárokoch, ktoré smrťou fyzickej osoby prechádzajú na jej právnych nástupcov, bude správny súd pokračovať v konaní s právnymi nástupcami fyzickej osoby. Pre určenie okruhu subjektov, s ktorými bude v konaní pokračovať spravidla počká na skončenie dedičského konania.

24. Kasačný súd má zo súdneho spisu za preukázané, že k úmrtiu účastníka konania došlo dňa XX.XX.XXXX, teda skôr ako správny súd verejne vyhlásil rozsudok vo veci samej dňa 20.02.2019. Úmrtím stratil účastník konania spôsobilosť byť účastníkom konania, preto bolo povinnosťou správneho súdu pokračovať v konaní s jeho právnymi nástupcami.

25. Vzhľadom na to, že správny súd uvedeným spôsobom nepostupoval, pričom povinnosť prihliadať kedykoľvek počas konania na to, či sú splnené procesné podmienky vyplýva správne mu súdu z ustanovenia § 97 S.s.p., nemohol kasačný súd postupovať inak, ako podľa § 462 ods. 1 zrušiť napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bude krajský súd viazaný právnym názorom kasačného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 469 S.s.p.).

26. Vzhľadom na procesné pochybenie správneho súdu sa kasačný súd nezaoberal vecnými námietkami sťažovateľa uvedených v kasačnej sťažnosti.

27. Úlohou správneho súdu v ďalšom konaní bude pokračovať v konaní s právnymi nástupcami účastníka konania, vo veci opätovne rozhodnúť a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť.

28. Záverom kasačný súd vzhľadom k žalobcovmu návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti a s ohľadom na rozhodnutie vo veci kasačnej sťažnosti uvádza, že nebol daný dôvod na vydanie samostatného rozhodnutia o zamietnutí návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti podľa § 447 ods. 1 S. s. p.

29. O nároku účastníkov konania na náhradu trov kasačného konania rozhodne krajský súd podľa § 467 ods. 3 S.s.p.

30. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.